

“Si vas fugint, és probable que et trobis l'abisme”

Toni Sala entra al catàleg d'Empúries amb 'Provisionalitat', format per un parell de relats llargs intensos, menys desesperançats que les novel·les 'Marina' i 'Rodalies'. A més, l'escriptor recopila a 'Notes sobre literatura' una vintena llarga d'assaigs en què relleix la tradició literària catalana, des de Narcís Oller fins a Baltasar Porcel i Perejaume

a
llegim

44-45

● Entrevista a David Monteagudo ● 'Terra de caimans', de Karen Russell, finalista del premi Pulitzer

46-47

● 'L'estiu no s'acaba mai', l'excel·lent segon llibre de contes d'Alba Dedeu ● Javier Marías recull les seves narracions breus

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

“Quan escrius, tot el que fas té un lligam, inevitablement –diu Toni Sala–. Mai no m'he sentit a fora ni a dins de la ficció. Em costa molt distingir entre gèneres”. L'escriptor és motiu d'actualitat per partida doble: d'una banda, publica dos relats llargs, *Provisionalitat*; de l'altra, a *Notes sobre literatura* recull textos espigolats de pròlegs, conferències, articles i fins i tot entrades al seu blog, centrats en l'obra d'escriptors catalans dels segles XIX i XX i en l'anàlisi d'aspectes concrets com l'exili i la relació entre autor i lector.

Per arribar fins aquí, però, Sala ha fet un llarg recorregut, que va arrancar amb *Entomologia*, publicat l'any 1997 a Edicions 62, mig any després de guanyar el premi Documenta. El llibre començava amb *Res de nou*, en què el narrador observa les capes més profundes dels excrements: cal anar més enllà dels escarabats piloters per trobar-hi l'arrel, cucs blancs, neguitosos i primis. Un any després, Sala va donar a conèixer la novel·la *Pere Marín*, amb un narrador que porta el nom i cognom de l'autor i que recorda la relació amb l'amic del títol, mort als divuit anys víctima d'un accident. A la pàgina anterior, Sala ens adverteix que *Pere Marín* és un nom “inventat”. L'any 2001, l'escriptor va publicar un segon llibre de relats, *Bones notícies*, i *Petita cròni-*

ca d'un professor a secundària, on observa l'educació des de dins: fites, trampes, enganys i misèries. Dos anys després se'n va sortir amb l'autobiografia del Floquet de Neu, *Goril·la blanc*, contrastada ràpidament pel retrat del dia a dia d'un gambià a Catalunya, *Un relat de la nova immigració africana* (2004).

Amor i gelosia

Amb *Rodalies*, Sala va aconseguir el premi Sant Joan de novel·la (2004) i també el Nacional de Literatura (2005). Tenia 36 anys. Potser una part dels professors de secundària l'havien deixat de llegir després de la seva *crònica* (caldria saber què llegien fins llavors i què han llegit des d'aquell moment). El cert és que els dos reconeixements li van permetre arribar a un públic més ampli, que es va escindir entre simpatitzants, acòlits i detractors. A Sala li devien xiular les orelles durant força temps, tot i que no va aflluïr el ritme: *Quatre dies a l'Àfrica* (2005); *Comelade, Casasses, Perejaume* (2006), i *Autoestop* (2007) van precedir la seva tercera novel·la, *Marina* (2010), protagonitzada per un personatge depressiu en un entorn depriment, el Sant Feliu de Guíxols on va néixer l'autor l'any 1969. *Marina* era un cul-de-sac anímic i temàtic. Salan'ha hagut de sortir per poder escriure les dues narracions de *Provisionalitat*. “Potser ja hi vaig entrar a *Rodalies*, en

PROVISIO-
NALITAT
TONISALA
EMPÚRIES
140 PÀG./14€

NOTES SOBRE
LITERATURA
TONISALA
EMPÚRIES
300 PÀG./20€

aquest cul-de-sac –diu Sala–. *Marina* i *Rodalies* són llibres de fugida. Si vas fugint, és probable que et trobis l'abisme. Pots anar-te'n una i dues vegades, però llavors, què? Els contes *El cotxe* i *Provisionalitat* potser tenen un punt de reconciliació, són més constructius que les dues novel·les anteriors”.

El narrador d'*El cotxe* es diu Toni, com el de *Pere Marín*, i després d'una visita al cementiri de Verges per veure el nínxol dels avis comença a rememorar una història d'amor que va viure vint anys enrere amb una noia, quan tots dos estudiaven a la universitat i anaven covant el desig “als passadissos i les classes tedioses”. “La diferència entre *Pere Marín* i *Provisionalitat* és que la visió del narrador ha canviat. El de *Pere Marín* és més violent i inadaptat, tot i que la història acabí bé. A *Provisionalitat* és la visió de la joventut al cap de dues dècades –explica Sala–. *El cotxe* comença en un cementiri, però al cap de tres paràgrafs ja és una gran història d'amor. La mort i l'amor són les dues realitats que ens transcendeixen”. La relació entre el Toni i la noia de Roses és breu i fulgurant, però el record segueix viu anys després: “Sembla que sigui un amor escapat, però de fet continua. La vivència d'aquella història continua, per això ell encara es dedica a reconstruir-la”. Després d'uns dies tancats a casa d'ella vivint la seva

TONI SALA VA GUANYAR EL PREMI NACIONAL DE LITERATURA L'ANY 2005.
CRISTINA CALDERER

passió, l'amant s'ofereix a netejar el cotxe de la noia, i la troballa d'una prova irrefutable de promiscuitat desferma la seva gelosia. "No sé el temps que m'havia passat allà dintre, girant obsessivament al microones", llegim a mitja narració: el personatge esdevé una fera que giravolta, preparat per mossegar-se la seva pròpia cua, com una pantera. "Es curiós que la imatge del microones també surt a *Pere Marín...*", recorda Sala, que assegura no haver-hi pensat fins llavors.

El cotxe des del qual el narrador recorda l'aventura amb la noia de Roses remet al cotxe de vint anys enrere, el de la noia. A partir del descobriment que hi fa, la història d'amor quedarà tocada de mort. "Les fronteres dels sentiments no són gens precises. El jove passa de cop de l'amor a l'odi, i no és fins que és gran que pot assumir l'amor que sentia per ella", diu Sala.

Passar per llocs complicats

Provisionalitat, la segona i més llarga de les narracions –pràcticament arriba al centenar de pàgines–, presenta una parella que poc després de celebrar les noces d'or han de baixar del núvol plàcid de la primera vellesa. La dona perd el coneixement durant el viatge en globus que escenificava els cinquanta anys de matrimoni i és ingressada a l'Hospital Trueta de Girona, on després de diverses proves i anàlisis per un di-

agnòstic molt greu. "Aquesta narració comparteix amb *El cotxe* l'acceptació de la provisionalitat –raona Sala–. Als personatges els toca assumir-la i posicionar-s'hi: admetre la crisi com una cosa bona o dolenta. Paradoxalment, assumint la provisionalitat la tornes perpètua".

Bona part de *Provisionalitat* passa a dins de l'hospital. "És un lloc de

ALS PERSONATGES DE 'PROVISIONALITAT' ELS TOCA ASSUMIR QUE TOT S'ACABA

crisi en un doble sentit –explica l'autor–. Primer, perquè a l'hospital un no s'hi queda: o t'hi cures o t'hi mors. D'una manera o altra acabes tornant al món estable de fora. Segon, perquè l'hospital mateix està en crisi: pateix les retallades del Govern". Sala no amaga les protestes dels treballadors. D'aquesta manera, és fàcil ubicar cronològicament la història a la primavera del 2011. "Les dues narracions són textos molt immediats, molt relacionats amb la crisi actual –diu Sala–. També em preocupava la sobreelaboració, retocar massa. Hi havia un tercer relat. L'he deixat fora perquè encara creix i no sé com acabarà".

A més de la malaltia física, *Provisionalitat* presenta també un perso-

natge que arrossega "una malaltia moral", el germà del marit protagonista. Curiosament, serà ell qui verbalitzi una proposta per sortir de l'atzucac. "Amb la literatura t'endús els lectors a passejar per un lloc complicat –admet Sala–. Si els portes per camins que ja coneixen, no té cap interès. Hi ha d'haver una aventura moral".

Revisar una part del cànon

"En el fons de qualsevol obra d'art hi ha una gran ambigüitat. No pots saber del tot quin valor té, o si al cap dels anys el que hi ha escrit s'interpreta d'una manera totalment diferent". A partir d'aquesta premissa, Toni Sala ha dedicat una quantitat important de textos a revisar alguns dels seus autors de referència. *Notes sobre literatura* en recull 24. Escriu sobre *Solitud*, de Víctor Català; *L'escanyapobres*, de Narcís Oller; *Josafat*, de Prudenci Bertrana, i *Quanta, quanta guerra*, de Mercè Rodoreda. S'aproxima a l'últim llibre de poemes de Jacint Verdaguer, *Al cel*. Valora la producció de Joaquim Ruyra i la idea de l'exili en Gaziell. Dedicava una cinquantena de pàgines a Baltasar Porcel i una trentena a Maragall. "Cada cop que tornes a entrar en un text clàssic el poses a prova. És important que els autors rellegeixin els clàssics", diu Sala, conscient que arriba un moment en què "és idiota plantejar si una obra és millor que una altra, perquè els grans llibres són únics".

SIS AUTORS RELLEGITS PER TONI SALA

Jacint Verdaguer

"Verdaguer és tan fundacional com ho va ser Lluï. [...] La seva llengua és tan neta que no ha ni passat per la gramàtica, i el que hi expressa és igual de pur"

Narcís Oller

"Defugia el tipisme i el color local en favor de la veritat i la modernitat. Era observador en primera persona de les palpitations dels temps que anava descrivint"

Joan Maragall

"Maragall identifica l'ànima catalana amb la llibertat. No cal dir que sense llibertat no hi ha cultura, però que sense cultura tampoc hi ha llibertat"

Joaquim Ruyra

"No hi ha cap altre autor català amb una pell tan prima. Arriba a sentir el paisatge com si fos un instrument [...] i així poder rebre'l harmònicament en la forma musical"

Mercè Rodoreda

"En Rodoreda les paraules són físiques i primigènies, són paraules sòlides, sembla que les puguis tocar. És descriptiva a partir dels substantius"

Baltasar Porcel

"Porcel et recorda que escriure –és a dir, viure– significa anar sol pel món, que és un ensenyament que sempre et recorden els grans autors"

ELS LLIBRES
I LES COSESIGNASI
ARAGAYIannis Ritsos,
el poeta del
poble grec

NORMA CORNÉS / GETTY IMAGES

'LA SONATA DEL CLAR
DE LLUNA', PRECIOSA,
FORMA PART DE LA
SEVA OBRA MESTRA,
'QUARTA DIMENSIÓ'

Iannis Ritsos, per sobre de tot, poeta. I després, només després i perquè el lector se situï, comunista i fill de terratinents del Peloponès arruïnats per la reforma agrària de Venizelos "i el mal cap del pare, massa aficionat a cartes i a faldilles". Així és com ens el presenta Joan Casas, que firma la traducció i la introducció a *La sonata del clar de lluna* (Adesiara). Val la pena fer una altra cita de l'esbós biogràfic que obre un volum que, seguint la maraca de la casa, inclou la versió original grega i la traducció: "Un clàssic rural. La desgràcia. El pare que acaba al manicomi; el germà gran, mariner, mor de tuberculosi, i al cap de poc la mare. La solitud, el dolor, i sobre el dolor l'educació sentimental. Ritsos, el noi et sensible i de salut fràgil, protegit per la germana una mica més gran que ell". I segueix: mal estudiant però bon ballari i actor, feinetes a Atenes, l'amistat amb la poeta Maria Polidore, més gran que ell; primers versos, intèrpret de piano, l'afiliació el 1934 al Partit Comunista... Fins que arriba el poeta del poble a partir dels versos d'*Epitafi*, escrit per l'impacte que li produeix una fotografia colpidora: una mare al costat del seu fill mort, al mig del carrer, durant la vaga general del 1936. Mikis Theodorakis el va musicalitzar el 1960 i en va multiplicar així la popularitat.

Ritsos ja no pararia. És autor de més de cent reculls de poemes, a

més de contes, teatre, assaig, cròniques i de la seva activitat com a traductor. *La sonata del clar de lluna*, preciosa, del 1956, forma part del recull *Quarta dimensió*, per a molts la seva obra mestra. Ja havia passat la Segona Guerra Mundial, durant la qual Ritsos havia participat en la resistència per acabar confinat en diverses illes, fins al 1952. Com remarca Joan Casas,

igual que a *Epitafi*, la veu del poema és femenina, com si parlés la poetessa Melissanthi, a qui se li ha mort el marit. Es fa de nit, la casa li cau al damunt i per això surt a acompanyar l'amic que ha vingut a donar-li el condol. "Aquesta casa, malgrat tots els seus morts, no pensa pas / morir-se. / S'entossu-deix a viure amb els seus morts, / a viure dels seus morts, / a viure de la certesa de la seva mort, / i encara endreça els morts en llits esbalandrats i en / prestatges que cauen. / Deixa'm venir amb tu".

En la Grècia actual de vagues generals i famílies arruïnades, quants grecs no deuen buscar refugi en Iannis Ritsos? ♦♦

CÒMIC

XAVI
SERRACròniques de Makoki,
el rei de l'underground

Makoki va néixer en una Barcelona remoguda per les sacsejades socials i culturals de la Transició i es va convertir, sense pretendre-ho, en el rei de l'underground dels 80, el símbol d'una generació que va trobar en el còmic –per damunt del cinema, la literatura o fins i tot la música– el mitjà ideal per veure-s'hi reflectida. Amb guions de Mediavilla i dibuixos de Gallardo, aquest fugitiu del frenopàtic, violent i dionisiac, va encarnar en forma i fons el corrent expressiu conegut com a *línea chungu* i va arribar a tenir la seva pròpia capçalera, la fugaç revista *Makoki*.

El 1994, finalment, Gallardo va decidir matar la seva pròpia criatura, una decisió que amb el

TODO MAKOKI

MIGUEL GALLARDO I JUAN MEDIAVILLA

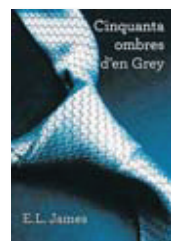
DEBOLSILLO
537 PÀG. / 17,95 €

temps s'ha revelat tan positiva per a l'autor com per al personatge. Contradient el seu propi títol, *Todo Makoki* no recopila totes les històries publicades del personatge, però sí –en un qüestionable format apaïsat– el corpus central de l'obra de Gallardo i Mediavilla: *Las aventuras de Makoki*, *La juventud de Makoki*, *Fuga en la Modelo*, *Makoki en Niu York* i *La muerte de Makoki*. Les pàgines del volum documenten un tipus còmic arran de carer, psicodèlic i sense por a la vulgaritat, avui dia gairebé extingit, i alhora testimonien l'evolució gràfica imparable de Gallardo, el seu traç alliberat de dogmes i estils. ♦♦

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIÓ

[1] **Cinquanta ombres (I)**
E.L. JAMES
Rosa dels Vents
538 pàgines i 17,90 € 1/20

[2] **L'hivern del món**
KEN FOLLETT
Rosa dels Vents
990 pàgines i 24,90 € 3/5

[3] **Cinquanta ombres (II)**
E.L. JAMES
Rosa dels Vents
568 pàgines i 17,90 € 4/16

[4] **Cinquanta ombres (III)**
E.L. JAMES
Rosa dels Vents
632 pàgines i 17,90 € 6/21

[5] **Lliures o morts**
J. CLOTET / DAVID MONTSERRAT
Columna
464 pàgines i 21 € 7/7

NO-FICCIÓ

[1] **Delenda est Hispania**
ALBERT PONT
Viena
264 pàgines i 22,90 € 1/7

[2] **Teresa Forcadell**
EULÀLIA TORT
Dau Edicions
214 pàgines i 18,50 € 2/19

[3] **Córrer o morir**
KILIAN JORNET
Ara Llibres
200 pàgines i 18,50 € 6/84

[4] **Un cel de plom**
NEUS CATALÀ / CARMÉ MARTÍ
Ara Llibres
336 pàgines i 18,95 € 3/31

[5] **La necessitat de ser...**
MOISÈS BROGGI / TERESA POUS
Edicions 62
196 pàgines i 14,95 € 7/3

CASTELLÀ

FICCIÓ

[1] **Cincuenta sombras (I)**
E.L. JAMES
Grijalbo
544 pàgines i 17,90 € 1/20

[2] **Victus**
ALBERT SÁNCHEZ PIÑOL
La Campana
600 pàgines i 24 € 2/2

[3] **Cincuenta sombras (II)**
E.L. JAMES
Grijalbo
588 pàgines i 17,90 € 3/16

[4] **Cincuenta sombras (III)**
E.L. JAMES
Grijalbo
632 pàgines i 17,90 € 4/16

[5] **El invierno del mundo**
KEN FOLLETT
Plaza & Janés
990 pàgines i 24,90 € 5/5

NO-FICCIÓ

[1] **Una mochila para...**
ELSA PUNSET
Destino
320 pàgines i 18,90 € 2/23

[2] **El arte de no...**
RAFAEL SANTANDREU
Oniro
240 pàgines i 15 € 5/59

[3] **Cupcakes, cookies...**
PATRICIA ARRIBALZAGA
Juventud
224 pàgines i 28 € -/1

[4] **La segunda guerra...**
ANTHONY BEEVER
Pasado & Presente
1.220 pàgines i 39 € -/6

[5] **Les voy a contar**
JOSÉ BONO
Planeta
640 pàgines i 24,50 € 4/4

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / setmanes en el mercat

Giorgio Faletti, autor morbós i eteri

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

“Un dels punts de partida de pràcticament tot el que he fet ha estat fer-me la pregunta: «I per què no?»”, deia Giorgio Faletti durant la roda de presentació de la traducció catalana i castellana de la novel·la *Apunts d'un venedor de dones*. Nascut l'any 1950 a Asti, l'Itàlia es va donar a conèixer com a actor als cabarets de Milà durant la dècada dels 70. A partir d'aquí va fer carrera com a actor de cinema i televisió, com a lletrista de cançons i, fins i tot, va provar sort com a presentador, al costat de Raffaella Carrà. La seva inquietud –o potser la seva ambició– no el va fer aturar aquí: després de publicar cinc discos en solitari, carregats de balades que es volien guanyar el públic més sensible (*Mio fratello non trova lavoro*), Faletti va provar sort en la novel·la. L'experiment, el thriller *Io uccido* (2002), va vendre durant milions d'exemplars a Itàlia, un fet que en va esperonar ràpidament les traduccions. Grijalbo li va publicar la traducció espanyola l'any 2005 i tres novel·les més, totes ambientades als Estats Units.

“Gràcies a aquests llibres se'm va dir que si Sergio Leone era el rei de l'*spaghetti western* el meu camp era l'*spaghetti thriller*”, recorda l'escriptor, que tot i l'èxit de vendes te-

XAVIER BERTAL

nia l'espina clavada de no haver escrit mai res sobre el seu país. Es va posar a corregir la situació poc després de publicar *Soy Dios* (2009), i d'allà n'ha sortit *Apunts d'un venedor de dones*, que arriba dos anys després de ser publicada a Itàlia i de vendre'n 1.500.000 d'exemplars a través del tàndem poc freqüent d'Anagrama i Amsterdam Llibres. En un món en què les xifres són cada vegada més polaritzades, Faletti assegura que la seva fortuna co-

mercial no té res a veure amb les seves intencions: “Escric el que em ve de gust i m'entusiasma. No faig càlculs”. Per demostrar que encara s'arrisca, explica els dos últims llibres que ha escrit: *Tre atti e due tempi*, una novel·la de “pares i fills” ambientada en el món del futbol, i “l'autobiografia musical” *Da quando a ora*, en què acompanya el text amb dos discos de material inèdit.

L'espurna inicial d'*Apunts d'un venedor de dones* va arribar-li men-

APUNTS D'UN VENDEDOR DE DONES
GIORGIO FALETTI
TRAD. PAU SANCHIS
AMSTERDAM / ANAGRAMA
370 PÀG. / 1990 €

tre rodava una pel·lícula ambientada a la dècada dels 70 a Milà. “Vaig decidir-me a recordar aquells anys en què jo actuava al cabaret Derby. L'ambient nocturn explosiu i la *dolce vita* contrastaven amb les accions de les Brigades Roges, que l'any 1978 van arribar a segrestar Aldo Moro”, sintetitza l'autor. Enmig d'aquest clima libidinos i alhora polititzat, Faletti investiga un personatge que es presenta de la següent manera: “Jo em dic Bo i no tinc polla”. “Després d'aquesta introducció tan explícita, Bravo s'amaga –recorda Faletti–. És un personatge que odia dones i homes perquè pateix una mutilació. Potser no pot culminar l'acte sexual, però el desig el té igual”. Hi ha una altra particularitat que enfosqueix una mica més Bravo: es dedica a comerciar amb dones. Arriba el dia –era previsible– que una d'aquestes dones el captiva: “El llibre és, sobretot, una història d'amor, conflictiva i difícil, entre un home com el protagonista i la Carla, que té la intenció d'entrar al món de l'intercanvi”.

Si hagués de definir l'element romàntic de la novel·la Faletti faria servir dos adjectius: “morbosa i etèria”. Per a l'autor –que reconeix que s'ha enamorat una mica de la seva creació femenina– les grans històries d'amor sovint no són “físicament satisfetes”, i cita, com qui no vol la cosa, *Romeu i Julieta*. ◆◆

Tu eres més de Peter Pan
o de Capità Garfi?

La veritable història del
CAPITÀ Garfi
P.D. BACCALARIO

laGalera50
www.lagalera.cat

Segueix-nos a

David Monteagudo

Escriptor

Es va donar a conèixer fa tres anys amb 'Fin'. Des de llavors, David Monteagudo ha editat dues novel·les escrites anteriorment. Ara publica el primer llibre de contes, 'El edificio', començat abans de 'Fin' i amb material que arriba fins als últims mesos

CÈLIA ATSET

“Tinc una part una mica recargolada, ho reconec”

♦♦♦♦♦ Jordi Nopca

La seva trajectòria és ben singular. Vaig començar al revés del món, escrivint novel·les grosses. La primera que Acatilado va publicar va ser l'última que havia escrit, *Fin*. Paral·lelament, vaig anar escrivint contes, un gènere que com a lector m'ha interessat molt des de sempre.

En un primer moment, *El edificio* havia de portar per títol *Cuentos que acaban mal*.

No és el primer llibre de contes que he escrit. N'hi ha un d'anterior pendent de publicació. Vam optar per *El edificio* perquè és un volum de contes molt variats, sense nexes d'unió, en què de tant en tant apareixen escales de veïns i blocs de pisos. A més, un edifici de grans dimensions és el gran protagonista del primer conte, que és el més recent de tots: el vaig escriure fa pocs mesos.

És un dels contes en què es nota la influència de Jorge Luis Borges.

Volia que fos el meu homenatge particular. Hi faig servir un llenguatge científic, gairebé notarial, però també precís (i m'agradaria pensar que també amb elegància). Per mi els quatre grans escriptors de contes són Anton Txèkhov, Jorge Luis Borges, Julio Cortázar i Edgar Allan Poe.

No hi ha pràcticament cap narració que superi les deu pàgines.

Volia prescindir de tot allò que fos superflu, assumint les premisses bàsiques del conte, amb una presentació, un crescendo, un clímax i una resolució. Val a dir que hi ha també algunes narracions que, seguint la marca Monteagudo, no tenen un final definit.

N'hi ha que aposten per descripcions d'accions i situacions molt detallades.

En contes com *El verraco* tenia l'aspiració d'anar fins al poema en pro-

“JA HE VIST L'ADAPTACIÓ DE 'FIN'. ÉS UN BON PRODUCTE, FET AMB INTEL·LIGÈNCIA I OFICI”

sa. Està fet amb tota la intenció del món, de la mateixa manera que connectes possibilitats comercials menors d'un recull de contes. Vaig arribar a pensar algun títol una mica provocador com: *Este libro no se lee como una novela*.

Hi ha una sèrie de contes en què el narrador o el protagonista es pot confondre amb vostè mateix. L'element autobiogràfic és present en diversos contes. En un hi surt el món dels castellers. En un altre hi apareix la frustració de no haver-me pogut dedicar al *bel canto*.

És *El duque de Mantua*: el protagonista es troba enmig d'un escenari, a punt de començar la representació de l'òpera *Rigoletto*. Passa molta por. Perquè la seva actitud cap a la música no és la d'aquells concursants que s'atreveixen a tot. Sap una mica d'òpera i sap que difícil que és im-

postar la veu: té una responsabilitat terrible, i ha de decidir si l'assumeix.

Dos dels contes més inquietants del recull són *La araña i El globo en forma de caballo*. En tots dos hi ha aparicions d'elements insòlits al sostre d'una habitació normal i corrent.

El segon conte se'm va acudir perquè el meu fill tenia un globus que jo em trobava enganxat al sostre a la matinada, quan tornava de la fàbrica, i que m'inquietava força. Quan ets escriptor, d'aquesta mena de sensacions momentànies en pots treure històries potents. Sovint escric sobre el contrast entre realitat i abismes. En un context quotidià es pot obrir una escletxa que, de cop i volta, et mostri el més horrible. Molts d'aquests contes observen coses que fallen.

Hi ha personatges que s'han d'enfrontar a situacions bastant fosques. A *La fiesta de la escalera* hi ha dos veïns molt misteriosos. En un altre hi trobem un personatge que comença a perseguir una noia obsessivament.

Tinc una part una mica recargolada, ho reconec. La trec per cridar l'atenció o per commoure.

Hi ha un parell de contes sobre l'escriptura, també: *Los homúnculos i El escritor en ciernes*.

Aquí hi convoco alguns dels meus fantasmes. Durant molt de temps tenia por de ser algú que escrigués durant cinc o deu anys convenint que allò era bo i que o bé no s'arribava a publicar mai o que acabava interessant a molt poca gent. També m'espantava el model de l'escriptor fantasma, que ho pensa tot -pseudònim, títol, història- i a l'hora d'escriure allò tan fantàstic no se'n surt.

Després de *Fin*, l'expectació per una novel·la nova de Monteagudo continua creixent. Com ho tenim?

He començat un llibre nou. La meua dona em diu que he de continuar, que els capítols que tinc escrits són boníssims... El tinc aturat, però m'hi he de tornar a posar. Des de fa tres anys visc una distorsió del procés creatiu: *Marcos Montes i Brañaganda* havien de ser publicades, i perquè sortissin amb qualitat havíem de tornar-les a treballar.

El 23 de novembre arriba l'adaptació cinematogràfica de *Fin*.

Ja l'he vista, i n'estic content. És un bon producte, fet amb intel·ligència i ofici. El final és sorprenentment fidel a la filosofia amb què vaig concebre el llibre. És molt adequat que s'estreni ara. Coincidirà amb la fi del món prevista pels maies. És curiós, però la sensació que tenim és que tot s'ensorra i tot s'acaba. ♦♦

EL LLIBRE
DE LA SETMANA

PERFIL

DESPRÉS DE
PUBLICAR UNA
SELECCIÓ DE DEU
DE LES HISTÒRIES
QUE HAVIA DONAT
A CONÈIXER EN
REVISTES
LITERÀRIES,
KAREN RUSSELL
HA ESCRIT LA SEVA
PRIMERA
NOVEL·LA, 'TERRA
DE CAIMANS',
FINALISTA DEL
PULITZER 2012

Crisis
entre caimans

PERE
ANTONI
PONS

Que Edicions del Periscopi inauguri el seu catàleg amb *Terra de caimans*, la primera novel·la de Karen Russell (Miami, 1981), finalista del premi Pulitzer 2012, diu molt del projecte impulsat per Aniol Rafel. Segons la revista *The New Yorker*, Russell és un dels vint autors menors de quaranta anys més prometedors de l'actual panorama literari nord-americà. Coherent amb el propòsit de ser un segell modern i totalment al dia, però alhora rigorós i de qualitat, aquest primer títol és una carta guanyadora. En sintonia amb l'esperit del projecte, el disseny del llibre també és esplèndidament cridaner.

Terra de caimans és una novel·la que costa de definir. Que les tres ci-

tes que hi surten siguin de Lewis Carroll, de Bob Dylan i de Dante Alighieri ja permet entreveure una mica la seva condició de poti-poti atrevit i enjogassat. Mescla de relat iniciàtic, de retrat familiar excèntric i d'aventura de tons espectrals, la novel·la està protagonitzada per Ava Bigtree, una noia de tretze anys que viu en una illa de Florida desconnectada del continent. La seva família és propietària d'un parc temàtic de caimans, i la història comença just quan el món de l'Ava està a punt d'ensorrar-se. La mort prematura de la mare, els espectacles de la qual eren el principal reclam per als turistes, i la creació en terra ferma d'un parc rival fan que la seva vida, estraforàriament idíl·lica fins aleshores, faci un tomb radical. Per si això no fos prou, aviat l'Ava es queda sola. El pare se'n va de viatge de negocis, la germana gran, l'Ossie, s'enamora d'un fantasma a qui segueix fins a l'inframón, i el germà, en Kiwi, decideix emancipar-se i fitxa per la competència.

Per l'attrezzo i el material humà i argumental amb què està construïda, ja es veu que *Terra de caimans* no es mou en uns paràmetres estrictament realistes. Això no vol dir, però, que sigui convencionalment fantàstica. En alguns passatges, sobretot durant l'expedició pels pantans de l'Ava per trobar la seva germana desapareguda, el lector té la sensació que *Terra de caimans* és molt propera al realisme màgic: pel to de contarella exuberant amb què es desplega, per la naturalitat amb què es relaten les situacions més estranyes, per la humanitat insòlita però en tot moment versemblant dels personatges... Tanmateix, la novel·la no abandona mai un cert realisme de fons. Els capítols narrats en terce-

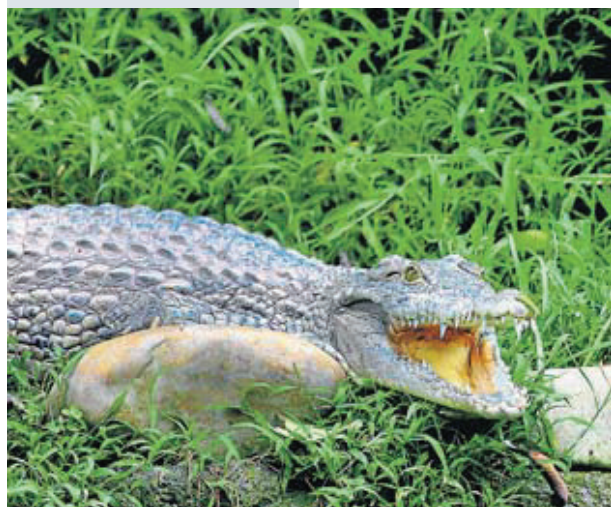
TERRA DE
CAIMANS
KAREN RUSSELL
TRAD. MARTA PERA
PERISCOPI/
TUSQUETS
444 PÀG., 19,50 €

"EL
LLENGUATGE DE
RUSSELL ÉS
PODERÓS,
RUTILANT,
SOVINT
TIRANT A
POÈTIC,
AUDAC
SENSE
ESFORÇ,
MOLT
EXPRESSIU"

ra persona (els que segueixen la peripècia d'en Kiwi) aspiren en tot moment a la veracitat més clàssica. La veu de l'Ava, en canvi, fa pensar en un Holden Caulfield que, a més de ser fan de Mark Twain, també ho fos de García Márquez.

En consonància amb tot això, el llenguatge de Russell és poderós, rutilant, sovint tirant a poètic, audaç sense esforç, molt expressiu. Hi abunden les comparacions, recorre sovint a la metàfora, no té por d'enfilar adjectius. També és un llenguatge molt precís, però. Les filigranes verbals de Russell no tan sols no van en detriment de l'obra. En són la base, ho determinen tot. Del pare i el fill que no s'entenen gaire i que només de tant en tant estan d'acord, ens en diu: "En Kiwi i el seu pare de vegades es podien trobar a la intersecció de les seves dues ires, com veïns que s'acostessin al filferro espínos d'una tanca". Excel·lent. Això no vol dir que el lector no pugui tenir la impressió, a vegades, d'estar assistint a un espectacle de gimnàstica artística fet amb paraules. I que, èbria de verbositat virtuosa, a estones no sembli que la novel·la només segueix la lògica de la seva pròpia força i exuberància, i que sembli que avança sense un sentit de fons ni una intenció final. No passa res. És el risc d'apostar fort.

L'univers de Russell, amb els seus personatges còmics, entranyables i marginals, pot resultar simpàticament extravagant, però també és colpidorament melancòlic. Si se'n volgués fer l'adaptació cinematogràfica, el guionista i director Wes Anderson seria un bon candidat. Karen Russell i Edicions del Periscopi: una escriptora i una editorial molt joves de les quals sentirem a parlar. ♦

GETTY IMAGES

EL SECRET DE...

Andrea Rodés

Andrea Rodés, a més de ser una gran periodista, és llicenciada en ADE i té un postgrau en història de l'art. Va publicar el 2008 *Por China con palillos* (Destino), un retrat de la Xina a partir d'una mena de reportatge antropològic que analitza el país a través dels restaurants i la gastronomia. Tot plegat li ha donat una visió més diversa de la vida que la que tenen el comú dels periodistes. Això, sumat a l'experiència personal, ha quallat en la seva primera novel·la, *Lluny de Pequín* (Columna). La història troncaldel llibre és un retro-

bament familiar i un trencaclosques amorós. Més que això, a mi m'interessa el món que hi descriu: el dels expatriats a la Xina. Per experiència pròpia garanteixo que les anècdotes que hi surten són reals, sobretot les que fan referència al tracte pejoratiu dels europeus cap als xinesos, com que ni se'ls acut trepitjar un hospital xinès o que són capaços de pagar una morterada per no volar amb línies aèries locals. Entre periodistes espanyols n'hi havia que parlaven dels xinesos com "els macacos". Lligat a això, *Lluny de Pequín* fa una referència

a *Dies a Birmània*, la novel·la en què George Orwell es referia d'aquesta manera a certs cavallers britànics: "Aquella mena de gent que mai hauria d'haver trepitjat Àsia... Per a ells, els nadius eren al cap i a la fi subjectes, éssers inferiors amb la cara fosca. Hi ha gent que només pot estar a gust a l'estranger si menysprea els seus habitants".

Un dels protagonistes és el periodista nord-americà Ostermeier, pel qual l'Alicia, el personatge principal de *Lluny de Pequín*, sent devoció. Ostermeier és Peter Hessler, excorresponsal del set-

CRISTIAN
SEGURA

UN DELS
PROTAGONISTES DE
LA
NOVEL·LA
ÉS UN ANTIC
CORRESPONSAL DE
'THE NEW
YORKER'

manari *The New Yorker* a Pequín i amb qui Rodés va establir una amistat a partir de la fascinació pels seus escrits. Fins i tot va visitar l'estat on Hessler té les arrels, Missouri, per després retratar millor els orígens immigrants alemanys de Hessler/Ostermeier.

Per ser franc amb el lector, confesso que tot això ho sé perquè l'Andrea i jo vam viure junts durant aquells anys a Pequín. I també sé que si no fos pel suport que em va dedicar aleshores probablement ara no estaria en la primera línia de foc de la vida. ♦

La memòria de la guerra d'independència d'Israel

DAVID
MIRO

"Qui era jo llavors? Què feia exactament? Anava al bany? Teníem bany? Alguna vegada em vaig rentar

les dents? Tenia raspall de dents? Em rentava les dents com qualsevol noi d'Eretz Israel? D'on treia la pasta? I què feia entre batalla i batalla? Qui era, en què pensava la majoria de les vegades en què no recordo que pensés? I què és un record? Un record és el que jo escric que és un record". Yoram Kaniuk (Tel Aviv, 1930) ofereix a *1948* un magnífic assaig sobre els efectes en la memòria d'una experiència tan traumàtica, brutal i inhumana com una guerra quan tens només 17 anys. Més de 60 anys després, fa l'esforç de reconstruir aquells tres mesos en què la seva vida va penjar d'un fil, en què veia desaparèixer companys gairebé cada dia i en què es va haver d'enfrontar a la terrible veritat de la guerra: o mates o et maten.

L'autor reconeix que no sap ben bé si el que recorda va passar en realitat, però assegura que "una mentida com a resultat de la recerca de la veritat pot ser més autèntica que la realitat". Kaniuk escriu contra la reescriptura de la història que considera que s'ha fet d'aquell conflicte bèl·lic i, sobretot, del paper que hi va jugar el Palmaj, l'organització clandestina paramilitar que va exercir de força de xoc. "Ens van enviar amb gran entusiasme a fundar un estat per a les seves famílies assassinades, un estat per als seus morts, i ells no sabien que aquell estat seria una mena de manicomi en el desert, tot sembrat de la farina dels ossos de jueus que no van aconseguir arribar-hi vius".

Les batalles i els espais morts abans del combat, però, són l'eix del llibre. Una concatenació d'atrocitats, anècdotes divertides, reflexions sobre l'amistat, la convivència amb els àrabs, l'Holocaust i el pes de la història que arrossega cada jueu. Les vivències més dures (l'autor viu turmentat per haver matat un nen àrab durant la guerra) deixen pas a una confessió: només gràcies als oblits selectius es pot superar una experiència tan dolorosa. I a qui no ho fa li passa com a un personatge que apareix al final del llibre, per al qual el rellotge del temps va quedar aturat en aquell any fatídic del 1948. ♦

1948
YORAM KANIUK
TRAD. DE RAQUEL
GARCÍALOZANO
LIBROS DEL
ASTEROIDE
226 PÀG./18,95 €

PERE VIRGILI

Sobre els dos cavalls bais i altres instants

ŠIMONA
SKRABEC

Un dels tòpics més gastats de la literatura universal és el lligam entre les estacions de l'any i les edats de la vida humana.

De la precisió dels poetes antics, que cantaven sobre el gèlid vent de Tràcia i sobre la poma que encara resisteix a la branca més alta, hem passat als estereotips rígids: la primavera pertany a la joventut i la neu a les temples, a la vellesa. La imaginació poètica té el repte constant de superar la lògica proverbial de les quatre estacions. L'ametller de Maragall, que floreix entre la neu, i T.S. Eliot, que considerava l'abril el mes més cruel, mostren la importància

de contestar a la saviesa popular. Amb *L'estiu no s'acaba mai*, Alba Dedeu entra a consciència a sospesar les imatges consolidades.

La suposada felicitat de l'estiu no resisteix la prova. En aquest recull de nou relats breus no hi ha ni hores lentes ni olor de crema de sol, ni vestidets lleugers ni llargs viatges. De lluny, potser es pot sentir la veu d'Ella Fitzgerald, taral·lejant *Summertime*. El refrany amb el consol inútil –*So hush, little baby, don't you cry...*– atrapa l'instant precís en què una criatura s'adona que el món de la seguretat infantil s'acaba i que la consciència de la mort es desperta com una fiblada.

El nexa entre un relat i l'altre és la desunió d'aquest món imaginat. Hi

L'ESTIU NO
S'ACABAMA
ALBA DEDEU
PROA
196 PÀG./17 €

ha persones que conviuen en un mateix temps i espai, però això és una mera coincidència. Els destins dels personatges no qual·len en una comunitat ni s'enllacen mai en lligams gaire permanents. Tot flueix, l'espai és obert i la llibertat de moviments engendra una solitud feixuga.

Es fa molt evident el contrast amb un món d'abans, contingut en els llibres que els herois de Dedeu llegeixen de tant en tant. Encara és possible, doncs, recordar una altra manera de pensar el món, però sabent alhora que aquests models s'han fet inservibles. Els referents són només el grau zero a partir del qual es poden anar comprènent els neguits de tantes i tantes coses inacabades, el buit que s'eixampla.

La quotidianitat més anodina és minuciosament descrita amb un fil de veu neutre que prové sempre d'un personatge encara en construcció. Però sota aquest discurs planer, fotogràficament exacte, batega tota una altra vida. Aquest segon pla, que permet a l'autora construir una reflexió sobre la pròpia tasca de cronista, es basa en referents gens improvisats. En el taller de figures de porcellana, que viu de ridículs rituals de bodes i bateigs, una noia fa les seves pròpies nines de porcellana. I quan s'aixeca el teló, no hi hem de veure només els ninots que representen la gent del seu entorn, sinó també la Nora d'Ibsen, la sala que Villalonga es va negar a descriure i també la nina de cartró que Rodoreda es va oblidar al ras.

Alba Dedeu atrapa sàviament la sensació d'angoixa de viure en un món fet de peces petites d'un puzzle. No és fins que es desmolda la imatge preconcebuda de com hauria de ser una excursió placida a la muntanya quan la protagonista s'adona que se sent viva, i tot just llavors és capaç de veure dos cavalls sota la pluja i trobar el mot exacte que descriu el seu pèl rogenc. ♦

Presentació innovadora de continguts vells

ALBERT
PLA
NUALART

Hi ha llibres que, més que per omplir un buit intel·lectual, neixen per ajudar amics i parents en l'angoixa tasca de trobar un obsequi adequat. Amb l'efervescència d'afirmació nacional que vivim i a les portes de la campanya nadalenca, aquesta gramàtica fa de bon regalar. Té el preu i el gruix just per fer-te quedar bé.

Al moble del menjador farà patxoca, però çaporta prou novetats perquè els professionals de la llengua n'acabem arrugant el llom?

La principal novetat és que presenta els continguts en ordre alfabètic i trossets. En aquest sentit, imita manuals d'enorme èxit en l'ensenyament de l'anglès a estrangers.

Són llibres que pretenen resoldre dubtes concrets amb la mínima teoria. L'usuari pot anar directe al mot o l'estructura que el suscita sense haver-lo de pescar dins un capítol. En aquests casos és crucial que l'edició i la tipografia l'ajudin a arribar-hi.

L'ideal és que ja hi pugui accedir

fullejant el llibre, però això és difícil si no es numeren les entrades i es posen al capdamunt de cada plana, cosa que aquest llibre no fa. L'altra via –en aquest cas l'única realment funcional– és arribar-hi a través d'un índex final de paraules i conceptes, que en aquesta gramàtica potser peca de succint.

Ara bé, si l'índex és el camí, no té gaire sentit que certs punts gramaticals no es tractin un sol cop i més a fons, en lloc de fer-los aflorar en múltiples entrades. Aquest trossejament, a més de crear redundàncies, fa caure en un excés de simplificació.

A la primera plana en tenim un exemple. L'entrada *a: darrere els verbs* es limita a dir que "la *a* desapareix quan el complement és una oració introduïda per la partícula *que*" i posa com a exemples correctes "Volia contribuir que les coses funcionessin millor" o "S'exposa que tothom el vegi". Ni tan sols crea un vincle amb la subentrada *caiguda de preposicions* (pàg. 347), on descobrim que "en alguns casos la desaparició de la preposició fa que l'expressió sigui massa forçada" i ens dona alternatives.

GRAMÀTICA
CATALANA DE
L'AAALAZ
MARTAMAS/
ALBERT VILAGRASA
PUBLICACIONS DE
LABADIA DE
MONTSERRAT

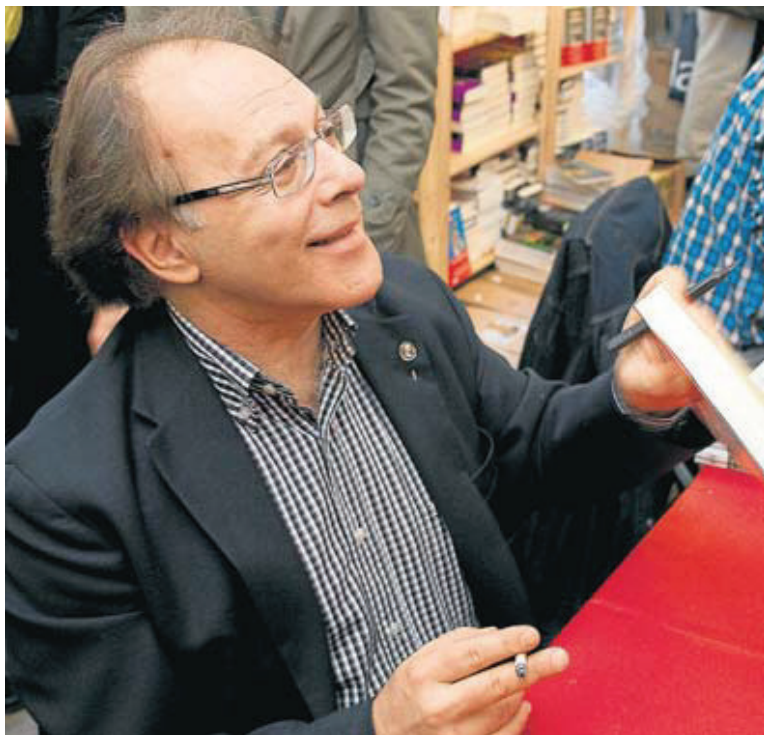
L'usuari neòfit, depenent d'on vagi a parar, pot acabar entenent la norma de la caiguda amb un reduccionisme que farà que empitïri els seus propis textos si s'autocorregix fent-ne una aplicació mecànica.

Evitant repetir la mateixa norma diverses vegades, potser hi hauria hagut prou espai per explicar-li que, en la llengua més espontània, moltes d'aquestes caigudes no es fan (ni és probable que es facin mai).

I ja sé que algú em pot dir que no és bo que l'atabalem relativitzant la norma vigent, però estic convençut que encara se'l desconcerta més obligant-lo a descobrir tot sol que part del que aprèn potser no és gaire adequat en registres informals.

I és que, en el fons, és molt difícil divulgar una norma que està pendent d'actualitzar. Tirar pel dret crea confusió. Elucubrar tampoc ajuda gaire, ni és el lloc adequat per fer-ho. Però un excés d'ortodòxia obliga a defensar punts de la norma des d'una rigidesa que ja és poc creïble i que d'aquí un temps pot quedar fora de joc si la reforma normativa és de l'abast que convindria. ♦

Els contes acceptables de Javier Marías

MANOLO GARCÍA

JOAQUIM ARMENGOL

Si heu llegit la fantàstica novel·la *Negra espalda del tiempo* (1998) recordareu que en aquell territori s'hi proclamava un reialme: el Reino de Redonda, sota el nom de King Xavier I, després d'assumir l'abdicació de Jon Wynne-Tyson. Javier Marías (1951), un republicà incorruptible i confés, acceptava el tron amb l'objectiu lúdic i clarivident de defensar la deixa literària d'aquell llegendari, real i fictici, reialme. Enguany defensa, a l'empara del títol nobiliari *Mala índole*, part del seu llegat literari, el configurat sota el noble gènere de la narrativa breu.

Mala índole porta el subtítol de *Cuentos aceptados y aceptables*, i és un recull dels millors contes que ha

escrit Javier Marías al llarg dels anys. L'autor ha fet la seva pròpia garbellada i el resultat reuneix en un sol volum part rellevant d'aquells textos que en el seu dia es van publicar en dos llibres a part: *Mientras ellas duermen* i *Cuando fui mortal*, més quatre narracions afegides, que fins ara no havien estat recollides. En definitiva, 30 relats que poden ser una entrada perfecta a l'univers de l'escriptor. Al meu parer, però, no deixa de ser la porta més petita, on la llum és més pal·lida.

En crítica literària dol el fet que a un no li agradi el volum que està llegint. Si la cosa és senzillament dolenta, ho podem deixar córrer; però, i si no ho és? Aquests relats no m'ho semblen pas dolents, diguem que la majoria són més que acceptables. Tanmateix, com es pot donar resposta a un ensoïment tenaç

davant el llast correctíssim d'aquesta trentena de narracions? ¿És una qüestió estilística, temàtica, lingüística? Diu Javier Marías que un pot escriure un article o un conte perquè li encarreguen; de vegades se li proposa fins i tot el tema, i això no li sembla pas greu si un mateix fa el projecte seu i s'hi diverteix. És més –diu–, que només concep escriure alguna cosa si el diverteix, i només pot divertir-se si li interessa. Dit això, i una vegada acabada la feixuga lectura, he arribat a la conclusió que el món literari de Javier Marías no m'interessa gens, m'abaleix. Hi ha, certament, sensibilitats descompartides. Els seus relats poblats de fantasmes, d'intrigues forçades, d'assassins a sou, mafiosos caiguts en desgràcia, personatges que s'escolen d'altres novel·les (Ruibérriz), tipus que topen amb fets estranys o extraordinaris però que hi responen amb normalitat connatural, metges misteriosos... L'usat tema del doble, la barreja entre ficció i realitat, les històries d'intranquil·litat, en què l'amenaça o el perill sempre són latents, en què els protagonistes són temptats a fer alguna cosa, però hi renuncien. La prosa adusta i les influències cinematogràfiques, de Txèkhov o Henry James, però mai a l'altura d'aquests; l'humor parc, i un sovintejat artífici que no acaba produint els efectes catàrtics o lúdics esperats. I no obstant això, hi reconec algunes narracions ben assolides, com la mateixa *Mala índole* i *Mientras ellas duermen*.

Personalment prefereixo el Marías escriptor d'articles periodístics, el més combatent, vibrant i polèmic, aquell capaç d'acusar els editors de ser "unos ignorantes mercadifles dedicados a traficar con putas de postín" o retreure a Juan Manuel de Prada d'haver-lo plagiat; el Marías assagista i d'alguna novel·la excel·lent. No en va és membre de la Real Academia Española i un dels escriptors espanyols més traduïts, fins i tot a la gremial confraria anglesa Penguin. ♦

MALAÍNDOLE. CUENTOS ACEPTADOS Y ACEPTABLES JAVIER MARIÁS ALFAGUARA 432 PÁGS./19,50 €

POETES DEL XX

Carta a Sepharad

JORDI NOPCA

"Aquest és un llibre obert a l'esperança, a l'esperança de la gent honesta i de la joventut", comença *La pell de brau*, de Salvador Espriu, carta en forma de 54 poemes a Sepharad-Espanya que conté asseveracions venguts com "ahora víctima, botxi./odi, amor, lament i rialla./sota la closa eternitat del cel" o aquell "cal fer-ne vida/ del foc que veng per sempre/l'hivern de Sepharad".

"A banda de ser una de les obres més conegudes i llegides de les lletres catalanes, s'acabà convertint, especialment a la dècada dels 60 i 70, en un veritable pou d'inspiració d'un gran nombre d'emblemes de caire polític i civil

—escriu Olívia Gassol i

Bellet a *La pell de brau* de Salvador

Esriu, o el mite de la salvació (PAM,

2003). Una mica

més endavant,

afegeix que la di-

mensió pública

"acabà consolidant

un tipus de lectura que

en alguns moments arribà a

distanciar-se prou considera-

blement dels objectius i inten-

cions tant literaris com ideolò-

gics que s'hi havia plantejat

Salvador Espriu". Gassol dedica

tot un assaig a repassar els

mèrits d'un dels llibres

més contundents de l'autor.

Més enllà de les invectives

polítiques, el poemari conserva

un bon grapat d'imatges d'un

expressionisme sinistre. ♦

LA PELL DE BRAU / SETMANA SANTA SALVADOR ESPRIU EDICIONS 62 160 PÁGS./9,95 € (DIUMENGE AMB L'ARA)

L'APARADOR

ARA

FICCIÓ

Expedients
KATE ATKINSON
Trad. Imma Estany
La Magrana / Circe

"Coneixeu la veritat, i la veritat us farà lliures". Amb l'epígraf de l'evangeli de Joan, Kate Atkinson troba l'ingredient que li ha permès dedicar-se a la literatura durant l'última dècada, el detectiu privat i ex-policia Jackson Brodie. A *Expedients*, el primer dels quatre casos que ha protagonitzat fins ara, Brodie s'enfronta a la resolució de tres crims antics que tenen una estranya relació. Atenció: Atkinson escriu amb grapa i sentit de l'humor.

Mama, papa... no sabeu res...
RAQUEL GARCÍA
Panini Books

HUMOR

El llop del conte amenaça la Caputxeta, però la nena ja no s'espanta, i li etziba: "T'estàs ben desparatit?" Un nen diu, malhumorat: "Els nens hauriem de néixer ensenyats. Així jo avui no hauria d'anar a l'escola!" Els petits han canviat, i Raquel García Ulldemolins, que es dedica a la traducció, a la il·lustració i a la pintura des de fa més d'una dècada, ho demostra amb humor al llarg del centenar de vinyetes de *Mama, papa... no sabeu res de la vida*.

Play
JAVIER RUESCAS
Trad. A. Terrades
Bromera / Montena

JUVENIL

Nascut l'any 1987 a Madrid, Javier Ruéscas és llicenciat en periodisme i no ha trigat a convertir-se en un dels últims fenòmens de la literatura juvenil. Acaba de fer 25 anys i ja té quatre novel·les publicades, l'última de les quals és *Play* —traduïda al català a Bromera—, en què un noi descobreix que el seu germà té un talent desbordant per compendre música i cantar i el converteix en un fenomen de masses a través de YouTube.